

*VIII Міжнародна науково-практична конференція
«Вплив кліматичних змін на просторовий розвиток територій Землі: наслідки та шляхи
вирішення» (11 червня 2026 року)*

**Міністерство освіти та науки України
Міністерство аграрної політики та продовольства України
Херсонський державний аграрно-економічний університет**

**«ВПЛИВ КЛІМАТИЧНИХ ЗМІН НА
ПРОСТОРОВИЙ РОЗВИТОК ТЕРИТОРІЙ
ЗЕМЛІ: НАСЛІДКИ ТА ШЛЯХИ
ВИРІШЕННЯ»**

***VIII Міжнародна науково-практична конференція
(Херсон, 11 червня 2026 року)***

Кафедра землеустрою, геодезії та кадастру

**Херсон, Кропивницький
2026**

УДК 332.1:332.3 (08)
У66

Вплив кліматичних змін на просторовий розвиток територій землі: наслідки та шляхи вирішення. Матеріали VIII Міжнародної науково-практичної конференції (Херсон, 11 червня 2026 року). Херсон: ХДАЕУ, 2026. 177 с.

У збірнику розміщено матеріали, в яких узагальнено результати VIII Міжнародної науково-практичної конференції «Вплив кліматичних змін на просторовий розвиток територій землі: наслідки та шляхи вирішення», яка проводилась кафедрою землеустрою, геодезії та кадастру.

Редакційна колегія:

ЯРЕМКО Юрій Іванович, д.е.н., професор кафедри землеустрою, геодезії та кадастру

ЛАВРЕНКО Наталія Миколаївна, к.с.-г.н., доцент кафедри землеустрою, геодезії та кадастру

КОВАЛЕНКО Олександр Миколайович, доктор філософії, старший викладач кафедри землеустрою, геодезії та кадастру,

БАРУЛНА Ірина Юріївна, доктор філософії, старший викладач кафедри землеустрою, геодезії та кадастру

Організатори випуску збірника:

Кафедра землеустрою, геодезії та кадастру Херсонського державного аграрно-економічного університету.

Думки авторів публікацій можуть не збігатися з думками і позицією редакції.

Тези доповідей друкуються в авторській редакції. Автори несуть безпосередню відповідальність за зміст поданих матеріалів, достовірність наведених фактів, посилань, правопис власних імен тощо.

Редакція не несе відповідальності за зміст публікацій.

*VIII Міжнародна науково-практична конференція
«Вплив кліматичних змін на просторовий розвиток територій Землі: наслідки та шляхи
вирішення» (11 червня 2026 року)*

Науково-організаційний комітет конференції:

Кирилов Юрій Євгенович	ректор Херсонського державного аграрно-економічного університету, д.е.н., професор
Грановська Вікторія Григорівна	проректор з науково-педагогічної роботи Херсонського державного аграрно-економічного університету, д.е.н., професор
Лавренко Сергій Олегович	проректор з наукової роботи та міжнародної діяльності Херсонського державного аграрно-економічного університету, к.с.-г.н., доцент
Дудяк Наталія Василівна	декан факультету архітектури та будівництва Херсонського державного аграрно-економічного університету, д.е.н., професор
Яценко Володимир Миколайович	к.техн.н., старший науковий співробітник, доцент кафедри землеустрою, геодезії та кадастру Херсонського державного аграрно-економічного університету
Яремко Юрій Іванович	завідувач кафедри землеустрою, геодезії та кадастру Херсонського державного аграрно-економічного університету, професор кафедри землеустрою, геодезії та кадастру Херсонського державного аграрно-економічного університету, д.е.н., професор
Лавренко Наталія Миколаївна	доцент кафедри землеустрою, геодезії та кадастру Херсонського державного аграрно-економічного університету, к.с.-г.н., доцент
Коваленко Олександр Миколайович	старший викладач кафедри землеустрою, геодезії та кадастру Херсонського державного аграрно-економічного університету, доктор філософії
Баруліна Ірина Юріївна	старший викладач кафедри землеустрою, геодезії та кадастру Херсонського державного аграрно-економічного університету, доктор філософії

WAR-IMPACTED AGROLANDSCAPES IN THE STEPPE ZONE OF
UKRAINE

Шепель А.В. 159

СТАЛИЙ РОЗВИТОК ВИРОБНИЦТВА ЗЕРНА ГІБРИДІВ КУКУРУДЗИ
ЗАЛЕЖНО ВІД СТРОКІВ СІВБИ В УМОВАХ СУЧАСНИХ
КЛІМАТИЧНИХ ЗМІН УКРАЇНИ

Яринич О.В. 162

ЗНАЧЕННЯ ПРИРОДООРІЄНТОВАНИХ РІШЕНЬ ДЛЯ
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО ТА ЕКОНОМІЧНО РЕЗУЛЬТАТИВНОГО
ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ

***Секція 4. НАПРЯМКИ РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ АРХІТЕКТУРИ В УМОВАХ
ГЛОБАЛЬНИХ КЛІМАТИЧНИХ ЗМІН***

Завистівський М.В. 165

ВИКОРИСТАННЯ БПЛА ДЛЯ МОНІТОРИНГУ ТА ОПТИМІЗАЦІЇ
ПРОЦЕСІВ У ТОЧНОМУ ЗЕМЛЕРОБСТВІ

Чеканович М.Г. 168

НАДМІЦНІ АРХІТЕКТУРНІ КОНСТРУКЦІЇ ІЗ ЗАЛІЗОБЕТОНУ

Чепіль Р. Д. 172

ПОТЕНЦІАЛ ЕНЕРГОПОЗИТИВНОЇ АРХІТЕКТУРИ ДЛЯ
СКОРОЧЕННЯ КЛІМАТИЧНОГО НАВАНТАЖЕННЯ

СТАЛИЙ РОЗВИТОК ВИРОБНИЦТВА ЗЕРНА ГІБРИДІВ КУКУРУДЗИ ЗАЛЕЖНО ВІД СТРОКІВ СІВБИ В УМОВАХ СУЧАСНИХ КЛІМАТИЧНИХ ЗМІН УКРАЇНИ

Шепель А.В.

кандидат с.-г. наук, доцент,

Херсонський державний аграрно-економічний університет

м. Кропивницький, Україна

Актуальність обраної теми стає важливою в умовах сучасних кліматичних змін, коли посушливі періоди в Україні стають дедалі тривалішими й частішими [1, с. 145]. Це зумовлює необхідність пошуку нових підходів до оптимізації технологій вирощування кукурудзи, зокрема впровадження гібридів, адаптованих до посушливих умов, використання систем зрошення, сучасних методів живлення та елементів точного землеробства [2, с. 20]. Таким чином, кукурудза не лише зберігає своє ключове місце серед основних зернових культур, але й стає об'єктом активних наукових пошуків, спрямованих на забезпечення стабільності врожайності та якості продукції в умовах кліматичних викликів [3, с. 8]. Одним із вагомих резервів підвищення врожайності та продуктивності кормових культур, зокрема кукурудзи, виступає впровадження у виробництво новітніх гібридів різних груп стиглості, які характеризуються високим проявом гетерозису та значним потенціалом урожайності [4, с. 25].

За морфолого-біологічними характеристиками та апробаційними ознаками досліджувані гібриди віднесено до таких груп стиглості: MAS 25.F належить до середньоранньої групи (ФАО 250), а MAS 30.M - до середньопізньої (ФАО 310). Дослід проводився у 2025 р. на дослідних ділянках землекористування ПП «Лісне» Кропивницького району Кіровоградської області.

У рамках досліду було закладено три строки сівби - 15 квітня, 30 квітня та

15 травня. На цих варіантах формувалася оптимальна передзбиральна густота стояння рослин, яка для гібрида MAS 25.F становила 70 тис./га, а для MAS 30.M - 60 тис./га. Посівна площа дослідних ділянок складала 1010 м², з яких облікова - 610 м²; досліді виконувались у трикратній повторюваності, що дозволяло отримати статистично достовірні результати.

Аналіз даних свідчить, що врожайність зерна кукурудзи змінювалася залежно від строків сівби та генетичних особливостей гібридів (табл. 1). Гібрид MAS 30.M у середньому формував вищий рівень урожайності порівняно з MAS 25.F. Найкращі показники спостерігалися при сівбі 30 квітня: MAS 25.F забезпечив 5,45 т/га, тоді як MAS 30.M – 6,78 т/га. При ранній сівбі (15 квітня) врожайність обох гібридів була нижчою, складаючи 4,71 т/га для MAS 25.F та 5,62 т/га для MAS 30.M.

Пізній строк (15 травня) виявився найменш сприятливим: врожайність знизилася до 4,11 т/га у MAS 25.F та 4,76 т/га у MAS 30.M, що пояснюється менш сприятливими умовами формування врожаю за скороченого вегетаційного періоду та підвищеного ризику впливу стресових факторів.

Таблиця 1

Врожайність зерна гібридів кукурудзи залежно від строків сівби, т/га

Гібриди	Строки сівби	2025 р.
MAS 25.F	15 квітня	4,71
	30 квітня	5,45
	15 травня	4,11
MAS 30.M	15 квітня	5,62

	30 квітня	6,78
	15 травня	4,76
НІР ₀₅ , т/га для:	гібридів	0,24
	строків сівби	0,21
	взаємодії	0,35

Висновок. У господарствах Кіровоградської області, що займаються вирощуванням кукурудзи на зерно, доцільно здійснювати посів середньораннього гібриду MAS 25.F і середньопізнього MAS 30.M у третій декаді квітня.

Література

1. Шепель А.В. Термінологія в землеробстві: чи існує різниця між обробітком землі та ґрунту? *Таврійський науковий вісник* № 141. Частина 2. 2025. С. 145-149. DOI <https://doi.org/10.32782/2226-0099.2024.141.2.20>
2. Комора вітамінів / В. М. Гаврилюк, Н. В.Здольник, В. О. Гопчак // Насінництво. – 2005. – № 2. – С. 18–22.
3. Лихочвор В. В. Кукурудза / В. В. Лихочвор, Р. Р. Проць. – Львів, 2002. – 46 с.
4. Особливості сучасних світових технологій вирощування кукурудзи / [С. В. Кліщенко, О. Л. Зозуля, Л. М. Єрмакова та ін.]. – К

МАТЕРІАЛИ
VIII Міжнародної науково-практичної конференції

***«ВПЛИВ КЛІМАТИЧНИХ ЗМІН НА
ПРОСТОРОВИЙ РОЗВИТОК ТЕРИТОРІЙ
ЗЕМЛІ: НАСЛІДКИ ТА ШЛЯХИ
ВИРІШЕННЯ»***

Відповідальний за випуск: Яремко Ю.І., д.е.н., професор кафедри
землеустрою, геодезії та кадастру

Комп'ютерна верстка: Коваленко О.М., доктор філософії, старший
викладач кафедри землеустрою, геодезії та кадастру